

Verslag van de reis 21 april – 10 mei 2022

Deze reis werd gemaakt door: Lodewijk (secretaris) en Theo (penningmeester) met zijn partner Corry en hun kleindochter Lieke.

Per dag wordt er een uitgebreid verslag gemaakt en naar de andere bestuursleden gestuurd. Daarmede zijn ze gelijk op de hoogte van alle ontwikkelingen. Deze verslagen zijn tevens een goed document bij het volgende bezoek, alles wat afgesproken wordt is erin terug te vinden. Dit verslag is er slechts een zeer verkorte samenvatting van, met de hoofdpunten en wat voorbeelden.

Het was een mooie maar ook moeizame reis. Belachelijk druk op Schiphol, de problemen werden pas een paar dagen later bekend. We waren te laat bij het vliegtuig maar dat had gewacht. Bij de douane in Nairobi hadden we voor het eerst een visum probleem. Onze koffers waren gelukkig meegekomen. Met de taxi naar het hotel in Nairobi, waar we tegen 01.00u arriveerden. De volgende ochtend vroeg doorgevoerd naar Kisumu. Het regelde in Nairobi, maar het was droog in Kisumu.

Allereerst waren we erg benieuwd hoe we de weduwen, na twee jaar, zouden aantreffen. Natuurlijk hadden we wel per mail, WhatsApp en soms telefonisch contact gehad, maar dat is toch iets anders dan daadwerkelijk zien.

Corona heeft een forse impact gehad op de weduwen. Er waren veel minder inkomsten, ook doordat ze niet mochten reizen. De meeste business was grotendeels stil gevallen in de afgelopen twee jaar. De markten zijn gesloten geweest. Ze waren dus aangewezen op eigen voedsel en hulp aan elkaar.

Daarom waren we aangenaam verrast!

Natuurlijk zijn er hier ook volop problemen geweest, dat hebben we ook in onze nieuwsbrieven verwoord. Maar de projecten functioneerden nog en zelfs beter dan verwacht. Opvallend was hoe dankbaar de weduwen waren, dat "onbekenden vanuit een ver land" hen hadden geholpen met mondkapjes, zeep maar later ook met voedsel en wat cash geld.

Voor ons was duidelijk dat we op de goede weg zijn, nu blijkt immers dat ze inderdaad zelfstandig door zijn gegaan. Dat is uiteindelijk ook ons ultieme doel.

De klimaatverandering is eveneens in Afrika heel goed te merken.

Op vele plaatsen is het te droog en als het dan regent, dan is het te veel en te lang met als gevolg wateroverlast. Helaas ontbreekt het hier aan goed watermanagement.

Daarnaast zijn er regelmatig ongedierteplagen, zoals sprinkhanen vorig jaar en nu waren het army worms (dit zijn vlinders die zich verplaatsen in zwermen, waarbij de rupsen al het graan in een gebied kunnen opeten).

Zoals bekend zijn we inmiddels afgebouwd in de dorpen Ahero, Awasi, Masogo en Nyamonye. Deze dorpen hebben we nu niet bezocht omdat we er "slechts" drie weken konden zijn. Door de gigantische regenval waren bovendien diverse plaatsen niet of zeer moeilijk te bereiken.

De eerste dag zijn we eerst even naar het inmiddels gesloten guesthouse in Awasi gaan kijken. Dat was even schrikken, nu het niet meer in gebruik is vliegt het achteruit. We gaan, na de verkiezingen, het geheel proberen te verkopen.

Per dorp bespreken we, met de weduwen en hun bestuur, de resultaten. Daarbij bezoeken we zo veel mogelijk de projecten. Bij het dorp bezoek is altijd de betreffende hoofd-coördinator aanwezig. De hoofd-coördinatoren informeren ons niet alleen over wat goed gaat. Ze vertellen ons ook als het niet goed gaat en vooral hoe de daadwerkelijke inzet van bepaalde groepen in de dorpen is. Voor ons een waardevolle aanvulling waarop wij door kunnen vragen en onze strategie kunnen bepalen.

Naast de dorpsbezoeken hebben we ook een gezamenlijke vergadering gehouden met alle voorzitters en coördinatoren van Kisumu East en West. Daarin werden we bijgepraat over de ontwikkelingen van de dorpen die inmiddels zelfstandig werken.

Werkbezoek per dorp:

Het eerste dorp dat we bezochten was **Alendu**. We konden met de auto niet eens bij het hotel van Alendu komen, terwijl dat naast de weg ligt. We zijn er toen maar naar toe gelopen. Later bleek ook dat hier geen projectbezoek mogelijk was, zoveel water stond er overal. De opbrengsten van de velden vielen tegen, door de army worms plaag. Het brood dat ze hier maken proberen ze via hut aan hut bezoek te verkopen. Dat was nieuw voor ons.

In **Kogola** gaat het inmiddels, met het nieuwe bestuur, stukken beter dan in het verleden. We werden ontvangen met een zelfgemaakte cake. Ze hebben van eigen geld en deels lening twee watertanks van 5.000 liter gekocht. Dit was 2 x 60.000 kes, heel erg knap! Ook dit geeft aan dat er progressie in zit omdat ze dit zelf kunnen betalen.

In **Katito** gaat het bouwen aan het business centre beetje bij beetje door. Er is nu een mooie poort die het terrein afsluit. Opvallend is dat hier de microfinanciering slechts 6 maanden heeft stilgelegen. Dat geeft aan dat ze hun business toch redelijk intact hebben kunnen houden ondanks Corona. Tijdens de vergadering brak er noodweer uit binnen een mum van tijd stond alles blank.

In **Ojolla** wordt uitdrukkelijk verteld hoe moeilijk ze het tijdens Corona hebben gehad, maar ze hebben het gered. Ze waren zo dankbaar voor de hulp, die precies kwam op het moment dat deze het hardst nodig was. Het wekte zelfs jaloezie bij de omgeving. Echte ontwikkelingen hebben hier niet plaatsgevonden. Ze zijn wel heel erg blij met de kar met twee ezels, waarmee ze extra geld kunnen gaan verdienen.

Het dorp **Nduru** ligt aan de uitlopers van het Victoria meer. Door de vele regen was alleen het samenkomst gebouw, gelegen pal naast de weg, nog net te bereiken. Omdat het waterpeil in het Victoria-meer ruim een meter is gestegen, zijn er in deze omgeving ook veel landerijen (tijdelijk?) onder water verdwenen. Met de boot, deels betaald met een lening, wordt hier goed winst geboekt. Door de hoge benzineprijzen is het nu iets aan het verminderen, maar de terugbetaling van de lening aan het project verloopt naar wens. We zijn hier overigens niet geheel tevreden over de terugkoppeling van alle business en verwoorden dat expliciet.

In het dorp **Obambo** zijn de wegen veel beter begaanbaar en zijn er geen army worms geweest. Het gebruikelijke verkopen van mais heeft hier niet plaatsgevonden. Ze hebben die namelijk onder elkaar verdeeld tijdens de Corona periode. Ondanks dat alles duurder is geworden, liggen de velden er

gereed bij om casave en mais te gaan planten. De kippenfarm doet het hier geweldig goed. Het nieuwe hotel is gebouwd en ziet er netjes uit.

Toch zijn wij niet helemaal tevreden.

De procedure is; eerst het officiële grond

eigendomsbewijs hebben (title deed) en daarna pas bouwen. Er zijn wel toezeggingen, maar de title deed is er nog niet, hetgeen altijd een risico is. De microfinanciering verloopt hier geweldig goed. We complimenteren de weduwen er mee.

In het dorp **Bondo** krijgen we telkens een bankafschrift, zodat we kunnen zien wat er op hun bankrekening staat, momenteel 34.130kes. Op een van de voedselvelden hebben ze bomen geplant. Deze groeien drie jaar en dan wordt het hout, waar veel vraag naar is, verkocht. Vier vrouwen zijn in de financiële problemen gekomen tijdens Corona. Ze zijn uit de microfinanciering club gezet. Inmiddels zijn die problemen weer opgelost. Veel geld hebben ze overigens niet, omdat het meeste gebruikt is om te overleven tijdens de Corona crisis. Met 10 leden zijn ze weer gestart met het resterende bedrag van 6.680 kes. Bijzonder is dat deze groep telkens een deel van hun inkomsten beschikbaar stelt aan kinderen van weduwen die er zelf geen geld voor hebben.

De reis naar **Mageta eiland** is altijd heel bijzonder. Om 6.00 u uit bed en met de ferry varen we vanuit Usenge naar Mageta. Rond twee uur in de middag terug, daarna wordt het water wat te wild. Tot onze verrassing vertrokken we pas om 8.30u. We bleken met de vissersboot te gaan die we twee jaar geleden hadden gekocht, maar nog niet hadden gezien. We schrokken van de erbarmelijk slechte weg in Usenge (was nog beroerder dan twee jaar geleden en toen was het al een probleem). Maar uiteindelijk bereikten we het Victoriameer waar we opnieuw schrokken.

Wat stond het water hoog! De aanlegsteiger was nog nauwelijks te zien en onbruikbaar. Alle winkeltjes waren weg, in de grote hal (bij parkeerplaats) stond zeker 1m water en dus onbruikbaar. Aan de muren was te zien dat het nog veel hoger had gestaan. Dit is dus waar de weduwen in Nduru

ook zo'n last van hebben. Nabij de "parkeerplaats" was een hoger gelegen houten steiger gebouwd. Overal plassen, modder en slijk. Er was maar één conclusie mogelijk. Een grote puinhoop.

Caroline de coördinator en de Mary de voorzitter van Mageta waren met de boot meegekomen. Na de hartelijke ontvangst werden de reddingsvesten aangedaan en vertrok de boot. De boot werd bestuurd

door de drie jongens die er normaal mee gaan vissen. We constateren dat de weduwen, op dit arme eiland, het geweldig goed doen. Om het even of het nu om de kippenfarm, verhuur (tent en stoelen), voedselvelden, eetcafe's, kar met ezels of naaiateliers gaat, alles loopt. Natuurlijk levert het een meer op dan het ander en is het niet altijd hetzelfde, maar hier is de vooruitgang heel goed zichtbaar. Maar goed

ook want in 2023 stoppen we hier.

Het verstrekken van een boot blijkt ook een succes te zijn als we naar de opbrengsten kijken. Natuurlijk willen de weduwen dat wij blijven komen, maar wij zijn vooral gelukkig dat we hier het bewijs zien dat het Kenia project zo veel toegevoegde waarden heeft voor de weduwen. Ze zijn hier echt zelfstandig geworden.

In **Siaya** komen we graag omdat we ook hier telkens eigen initiatieven zien. Hier is de partytent met stoelen gegroeid. Inmiddels hebben ze er een cateringbedrijf van gemaakt. Er is van de verdienste een tweede tent bijgekocht en een kleinere tent waar het eten wordt geserveerd, extra stoelen en tafels die tevens worden bekleed. Deze keer verrasten ze ons met de aanschaf van stalen tafels met bekleding, grote potten en pannen en warmhoud schalen.

Het gaat hier goed met de weduwen. Een probleem is dat de title deed van het stuk grond dat we jaren geleden hebben gekocht, door de priester op naam van de kerk is gezet en dat de bisschop het niet terug wil geven. We proberen van alles, maar tot op heden zonder succes. Overigens is dat nu geen probleem, want ze kunnen de grond gewoon bewerken, maar mogelijk in de toekomst wel, dus willen we het veranderen. Deze groep heeft zich wel heel snel ontwikkeld. Wij zijn hier heel blij mee.

Madiany is een van de twee laatst bijgekomen dorpen. Dat zou je niet zeggen als je ziet hoe snel het hier vooruitgaat. De microfinanciering loopt goed en er wordt geld verdiend met de kippenfarm en tentverhuur. Daarnaast voedsel van het voedselveld, deels voor de verkoop, deels eigen gebruik. Ook met de onlangs gekregen kar met ezels gaan ze zeker winst maken zeggen ze.

De coördinator brouwt zelf een product uit urine dat tegen de army worms werkt. We zijn gaan kijken naar het stuk grond, waar ze een eetcafé gaan plaatsen en bezoeken een nieuw huis van een weduwe.

Het laatste dorp dat we bezoeken is **Reru**. Reru zit net als Bondo reeds in de afbouw-fase. Hier stoppen we in 2024. Hier zijn twee groepen waarbij groep B het iets beter doet dan groep A. Beiden hebben een kippenfarm, een verhuurtent en doen aan microfinanciering. Ze hebben een gezamenlijk voedselveld. Ze hebben geen last gehad van de army worms. De opbrengst werd onder de weduwen verdeeld tijdens de Corona crisis. Omdat hier nog geen title deed is, zeggen wij toe daarvoor te gaan betalen. Inmiddels doen ze goede zaken met de kar en de twee ezels. Omdat er de laatste tijd veel diefstallen plaatsvinden zijn de belangrijke spullen, zoals de broodoven, verplaatst naar een weduwe thuis. Tijdens deze bijeenkomst begon het plotseling te regenen en binnen 5 minuten stroomde er volop water onder de tafels en stoelen en moesten we vluchten.

Gelukkig was onze chauffeur snel naar een wat stevigere ondergrond gereden, anders had de auto zeker vastgezet.

